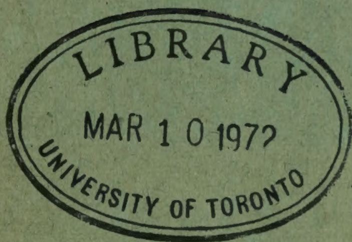

قوصوه صحراسی موعظه‌سی

قوصوه صحراسنده تشریف خلافتپناهی هنگام مسعدت
اتسامنده بیكلرجه افراد مسلمین ایله ادا بیوریلان صلاة جمعه‌ده
اول اعیان كرامدن مناسترلی الحاج اسماعیل حقی افندی طرفندن
ایراد ایدیلن موعظهٔ عالیه‌نك خلاصه‌سی

سلانیك

١٣٢٧

LIBRARY
MAR 10 1972
UNIVERSITY OF TORONTO

قوصوه صحراسی موعظه‌سی

قوصوه صحراسنده تشریف خلافتپناهی هنگام مسعدت اتسامنده بیکلرجه افراد مسلمین ایله ادا بیوریلان صلاة جمعه‌ده اول اعبانه کرامده‌ده منامسترلی الحاج اسماعیل حقی افندی طرفندن ایراد ایدیلن موعظهٔ عالیه‌نك خلاصه‌سی :

استعیذبالله (انما المؤمنون اخوة فاصلحوا بین اخویکم واتقوا الله لعلکم ترحمون) صدق الله العظیم . آیت جلیله‌نك معنای شریفنی و حاوی اولدیغی مزایای عالیه‌سی لسان مناسبله بعدالایضاح بروجه آتی ایراد مقال اولندی :
عناصر اسلامیه میانه‌لرنده فرقان حکیمك ناطق بولندیغی براخوت قدیمه‌نك الی یوم القیام پایدار اوله‌جغی قابل اشتباه دکلدر . بوتون مسلمانلر بواساسك محافظه‌سنه دیانةً بورجلیدرلر . دشمنلرك اشاعات کاذبه‌سنه رغماً آرناوود قرداشلرمزده بومرکزده ثابت اولدقلرینه اصلا شبهه‌مز یوقدر .

من القدیم حسیات عالیه وصداقت کامله‌لری اقتضاسنجه آرناوود قوم نجیبینك دین اسلامه ، مقام خلافته ، دولتك اعتلای شان وشوکتنه خدمات فداکارانه‌لری تاریخ اسلامیتك الك پارلاق صحیفه‌لرینی تزیین ایتمکده‌در . الك مشکل وقایعده ؛

الك مدهش محاربه‌لرده دين ودولتك محافظهٔ سلامتی ایچون فدای جان ومال ایده‌رك نام وشان قزانمشلردر .

محترم آناوودلر ادوار سالفه‌ده علوم ومعارفده‌ده دیکر اقوام اسلامیه‌دن دون مرتبه‌ده دکللردی . ایچلرنده غایت صادق ، اقرانه فائق پك چوق وزیرلر ، سردار اکرملر یتشدیکی کبی بی نهایه علماوفضلاء ،اصحاب دانش‌ودها نیجه فحول ظهور ایتمشدر . برچوغنك تألیف ایتدیکی مقبول کتابلر وبراقش اولدقلری سائر مرغوب اثرلرسویله دیکمز سوزلری تماماً تأیید ایتمکده‌در .

الآن‌ده ارناوود قارداشلرمزدن محافل علمیه‌مزك افتخار ایده‌بیله‌جکی عالملر ، ادیبلر ، واردومزی تزیین ایدن دکرلی امرا وضابطلر یتشمکده وعثمانلیلق نامنی احیا واعلا ایتمکده اولدقلری غیر قابل انکاردر .

محترم قارداشلر! ادارهٔ امور حکومت، تدبیر احوال مملکت خصوصنده وبالجمله اموراجتماعیه‌واقتصادیه‌ده سزکله ترك‌عنصری میانه‌لرنده ذره قدر برفرق ، قیل قدر برتفاوت موجود دکلدر. هر ایکی عنصر بعنایةالله تعالی ات ایله‌طرناق کبی یکدیکرینه‌ممتزج وبالوجوه متحدبولنیورلر. بوجهتلرك هربری بلا شبهه برحقیقت قطعیه‌در. جمله‌مز محافظه‌سی اوغورینه فدای‌جانه مهیابولندیغمز بروطن اولادی وبردین ومذهب سالکی‌یز . مقدس دینه ، عزیز وطنه حسن خدمت وبواغورده افنای حیات ایتمکدن بشقه برمقصد واملمز یوقدر .

آنجق مع التأسف ایچمزده مقصد عالیمزی اخلال ایدن غیر مشروع بعض حالاته سائقهٔ جهالتله صاپانلر، دینمزك شریعتمزك منع وتحریم ایتدیکی وباباMiz خلیفهٔ ذیشانمز وسوکیلی پادشاهمزك رضای همایونلرینه مغایر بولندیغی معلوم اولان منکراته جرأت ایدنلر بولنمقده‌در.

بومنکرات وشنایعك بری قوانین حکومته وحقوق عباده عدم رعایت وسرکشانه حرکتدرکه (الدین النصیحه قالوا لمن یارسول الله قال لله ولرسوله ولکتابه ولائمة المسلمین وعامتهم) حدیث شریفیله‌ده بوحال وحرکتك عدم مشروعیتی ثابتدر؛ معنای شریفی: دین مبین اسلامك کمالی اخلاص وعدم اغتشاشدر. اصحاب کرام دیدیلرکه کیمه قارشی یارسول الله؟ بیوردی که هرکس مولاسنه، پیغمبرینه، امام مسلمینه، بالجمله اخوان دینیه قارشی دائما اخلاص اوزره اولملی، یعنی خیانتلك ایتاملی، هر اماتی کوزتملیدر. (یاایها الذین آمنوا لاتخونوا الله والرسول وتخونوا اماناتکم) نظم جلیلی‌ده بوحقیقته ارشاد ایتمکده‌در. اولی الامرك اوامر مشروعه‌سنه قارشی بلاموجب مخالفت وعصیان، الله ورسولنه عصیان دیمکدر. چونکه بونلرك هر برینه اطاعت فرض عیندر. (اطیعوا الله واطیعوا الرسول واولی الامر منکم) نظم شریفی معلومدر.

منکرات شنیعه‌نك بری‌ده انسانه قیمق، اللهك بناسنی ییقمقدرکه (الآدمی بنیان الرب، ملعون من هدم بنیانه) حدیث شریفی ایله بوجنایتك شدت شناعتی ملعنت ابدیه‌یه باعث اوله‌جغی بیان بیورلمشدر. بالخاصه قتله تصدی ایدن کیمسه قاتلك کندی

قومندن ، واخوان دیندن اولورسه بوجنایتك عذابی قات قات تضاعف ایدر . بویله اولان قاتللر حقنده استعیذباله (ومن يقتل مؤمناً متعمداً فجزاؤه جهنم خالداً فيها وغضب . . . الخ) آیت جلیله‌سی نازل اولمشدر . بونلرك نار جحیمدن اصلا قورتیله‌جقلرینه دلالت ایدییور . کفر وتشریکدن ماعداهیچ بر معصیت حقنده بویله بر تهدید عظیم الهی وارد اولمامشدر . بناءً علیه بو آیت جلیله انسانی دهشت ایچنده براقیر . عظمت الهیه‌یی بیلنلری تیر تیر تتره‌تیر .

(اذا التقى المسلمان بسيفيهما فالقاتل والمقتول فى النار قالوا يارسول الله هذا القاتل فما بال المقتول قال انه كان حريصاً على قتل صاحبه) یعنی ایکی مسلم یکدیکرینه سلاح استعمال ایتدکلری وقت ایکیسی‌ده نار جحیمه داخل اولور ، اصحاب کرام دیدیلرکه یارسول‌اه بریسی قاتلدر . مستحقدر . فقط مقتولك بوجزای الیمه استحقاقی نه‌دن طولاییدر؟ رسول اکرم افندیمز حضرتلری بویوردیلر: چونکه اوده صاحبنی دنجه رفیقنی قتل ایتمکه حریص ایدی . قتله تصدی ایلدی .

بیوك کناهلرك بری‌ده عسکرلکدن قاچمق، وظیفهٔ جهادی اخلال ایتمکدر . برحدیث شریفده (الفرار من الزحف) تعبیر عالیسیله بومعصیتك اك چیرکین کبائر ذنوبدن اولدیغی اعلان بیورلمشدر . اسلامیتك ضعف وتدنیسنده اعدای دولتك اك زیاده استفاده‌سنی موجب اولان سیئاتك ، فنالقلرك بری‌ده عناصر اسلامیه ، افراد مسلمین آره‌سنه تفرقه دوشورمك ، مسلمانلرك

ایچنه فتنه و فساد صوققدر . بو حال معاذاه شوکت اسلامیه‌نك تزلزل وانحطاطنی مستلزم اوله‌جغندن دشمنلر بزی هر زمان بو صورتله مغلوب ایتمك ایسترلر .

یوقسه اهل اسلام یك وجود اوله‌رق طوردقچه ، بینلرنده ثابت اخوت دینیه مقتضاسنه رعایت ایلدکجه دشمنلرك کاملاً جسارتلری قیریلیر ، بوتون تدبیرلری محو اولور ، بوزولور .

دور منحوس استبدادده اهل اسلام بیننده تفرقه و سوء تفهم تزاید ایده‌رك بالکلیه پریشان ومضمحل اولمق تهلکه‌سی کوندن کونه یاقلاشمقده‌ایدی . جمله‌مزك معلومی اولدیغی اوزره اودورك صوك سنه‌لرنده بالخاصه صوك ییلرنده اوچورومك تانهایتنه کلشدك . سقوطه مهیا برحالده بولنیور ایدك . بوتون بو نازنین مملکتلرمزك ، دولت عثمانیه‌مزی بر دولت معظمه مرتبه‌سنه اصعاد واعلا ایدن مبارك روم ایلی قطعه‌سنك تقسیمنه قرار ویریلیوردی .

جناب باری تعالایه صدهزار حمد شکر اولسون ، عنایت سبحانیه ایله بو تهلکه‌دن ، بو مدهش فلاکتلردن اعلان مشروطیت واصول مشورت سایه‌سنده قورتلدق . حق تعالی بزه بویله بر خلیفهٔ ذیشان احسان بیورمسیله‌ده ابدیاً نائل حریت وواصل سلامت اولدق .

آرتق کوردیکمز کچیردیکمز حاللردن عبرت آله‌لم ، متنبه اوله‌لم . غفلته طالوب اسکی حالمزه دونمیه‌لم .

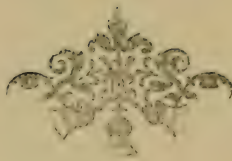
دین حقمزك ، شریعت منورەمزك محض شعار انسانیت ومشید آثار مدنیت اولان احکام جلیلەسنە متابعت وهر وظیفۀ دینیەمزە مراعات ایدەلم . حق وحقیقتە تابع اولەلم . هر کسلە خوش کچینەلم . بوتون وطنداشلرمزك حقوقنی کوزەتەلم . خائنلرك سوزلرینە قاپیلمیەلم . اطرافمزی صارمش وقسماً ایچمزە کیرمش اولان دشمنلری براقوبدە بری بریمزلە اوغراشمیەلم . افراد ملتمزی چوغالتمیە چالیشەلم . قتل وافنا ایلە اکسیلتمیەلم .

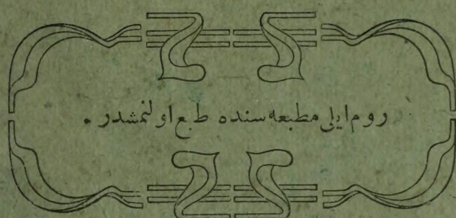
ملل سائرە وبالجملە عناصر عثمانیە حقلرندە دین وشریعتمزك وسوکیلی معزز پادشاهمزك امر وفرمان جلیلی وجهلە حسن معاملە ایدەلم . مشروطیتپرور پادشاهمزك بوقطعۀ دلارایی قدوم تاجدارانەلریلە تنویر وتسعید بیورمسنك قدرینی بیلەلم . مقدس خلیفۀ ذیشانمزلە برلکدە بوکون بورادە ادا اولنان صلاة جمعە تاریخ اسلامدە مثلی کورلمامش (امتجه برنماز) اولدیغی آشکاردر .

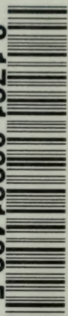
دور استبداددە دینی اجتماعات بیلە ممنوعاتدن ایدی . مشروطیت مشروعەمزك نەعالی اجتماعات دینیەیە زمین امکان تهیە ایتدیکی ودیانت ایلە حریتك یکدیکرندن آیرلماز ایکی امر معزز جاودانی اولدیغی بومناسبتلە تماماً تظاهر ایتمکدەدر .

غازیٔ جلیل نامدار سلطان مراد خداوندکار حضرتلرینك (یارب ! ملتمی مظفر وبکا شهادتی میسر ایت !) دعای صمیمیسنك مظهر اجابت بیورلدیغی عید ماتم آلودی یادیمزە کتیرەلم .

اوكون تاريخ اسلاميتده ناصل اونودلماز بركون ايسه بوتون
ارواح شهدانك اشترا كنه اشتباه اولنميان بو جمعه نمازى ده حافظهٔ
امتده الى الابد يادكار قاله جقدر .

روم ایلی مطبعه سنده طبع اولنمشدر .

3 1761 06981489 5